

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Honours 1st Semester Examination, 2022-23

SANACOR01T-SANSKRIT (CC1)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु पञ्चानां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेख्यम्। 2×5 = 10
- (क) किं तावत् रघुवंशस्य उत्सभूतं महाकाव्यम् ? अस्य महाकाव्यस्य रचयिता कः ?
- (ख) रघुवंशस्य प्रसिद्धा टीका का ? को वा तस्याः टीकायाः रचयिता ?
- (ग) दिलीपः कः ? तस्य कायाकारः कथमासीत् ?
- (घ) दिलीपः कथं प्रजानां पितृपदं प्राप्तवान् ?
- (ङ) 'प्रणवश्छन्दसामिव'— प्रणवः को भवति ? कस्मिन् प्रसङ्गे कविना एवमुक्तम् ?
- (च) 'ऋ सूर्यप्रभवो वंशः ऋ चाल्पविषया मतिः'— इत्यत्र ऋद्वयेन किं ज्ञायते ?
- (छ) दिलीपचरित्रस्य परस्परविरुद्धगुणा विव्रियन्ताम्।

SECTION-B

2. यथाभिमतं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं प्रदेयम्। 10×1 = 10
- (क) शिवलाभाय पार्वत्याः कठोरं तपः कुमारसम्भवमाश्रित्य वर्णयताम्।
- (ख) 'उपमा कालिदासस्य'— इत्युक्तेः तात्पर्यं कुमारसम्भवमिति महाकाव्यस्य पञ्चमसर्गमाश्रित्य लिख्यताम्।
3. अधोलिखितयोः एकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागर्या च व्याख्या लेख्या। 5×1 = 5
- (क) मनीषिताः सन्ति गृहेषु देवतास्तपः ऋ वत्से ऋ च तावकं वपुः।
पदं सहेत भ्रमरस्य पेलवं शिरीषपुष्पं न पुनः पतत्रिणः॥
- (ख) महार्हशय्यापरिवर्तनच्युतैः स्वकेशपुष्पैरपि या स्म दूयते।
अशेत सा बाहुलतोपधायिनी निषेदुषी स्थण्डिल एव केवले॥

SECTION-C

4. यथाभितं प्रश्नस्य एकस्योत्तरं प्रदेयम् — 10×1 = 10
- (क) वनेचरः कः ? वनेचरवचनमनुसृत्य दुर्योधनस्य राज्यशासनपद्धतिः लेख्या ।
- (ख) 'भारवेरर्थगौरवम्'— इति उक्तेः तात्पर्यं किरातर्जुनीयमिति महाकाव्यस्य प्रथमसर्गमाश्रित्य वर्णयताम् ।
5. अधोलिखितयोः एकस्य श्लोकस्य संस्कृतेन देवनागर्या च व्याख्या लेख्या — 5×1 = 5
- (क) क्रियासुयुक्तेर्नृप चारचक्षुषो न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः ।
अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः ॥
- (ख) कथाप्रसङ्गेन जनैरुदाहृतादनुस्मृताखण्डलसूनुविक्रमः ।
तवाभिधानाद् व्यथते नताननः स दुःसहान्मन्त्रपदादिवोरगः ॥

SECTION-D

6. अधोलिखितेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागर्या च टीका लेख्या । 5×2 = 10
- नैषधचरितम्, भट्टिकाव्यम्, मेघदूतम्, रघुवंशम् ।

—x—